

ΜΕΡΕΣ ΡΑΔΙΟΦΩΝΟΥ

- Woody Allen -

13 Φεβρουαρίου
ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ
ημέρα
ραδιοφώνου
infographic

Με την ευκαιρία της Παγκόσμιας Ημέρας Ραδιοφώνου (13 Φεβρουαρίου), μοιράζομαι μαζί σας ορισμένα ιστορικά γεγονότα, αλλά και μερικές σκέψεις μου για τα Ερτζιανά, για το Ραδιόφωνο.

Παγκόσμια Ημέρα Ραδιοφώνου

Η Παγκόσμια Ημέρα Ραδιοφώνου καθιερώθηκε με απόφαση της UNESCO στις 29 Σεπτεμβρίου 2011, έπειτα από πρόταση της Ισπανικής Ακαδημίας Ραδιοφώνου. Αρχικά, η πρόταση των Ισπανών...

Αρχικά, η πρόταση των Ισπανών ήταν να τιμάται η Παγκόσμια Ημέρα Ραδιοφώνου στις 30 Οκτωβρίου, σε ανάμνηση της περίφημης εκπομπής του Όρσον Γουέλς το 1938, που έμεινε στην ιστορία ως ο «Πόλεμος των Κόσμων». Η UNESCO, όμως, αποφάσισε διαφορετικά και προέκρινε τη 13η Φεβρουαρίου, ημερομηνία κατά την οποία το 1946 πρωτολειτούργησε το ραδιόφωνο του ΟΗΕ.

Σκοπός της Παγκόσμιας Ημέρας Ραδιοφώνου είναι ο εορτασμός του ραδιοφώνου ως Μέσου Μαζικής Επικοινωνίας, η βελτίωση της διεθνούς συνεργασίας μεταξύ των ραδιοφωνικών οργανισμών και η ενθάρρυνση των μεγάλων διεθνών δικτύων, όσο και των τοπικών ραδιοφώνων, να προωθήσουν την πρόσβαση στην πληροφόρηση και την ελευθερία της έκφρασης στα ερτζιανά.

Ο Αντόνιο Γκουτέρες (ΓΓ ΟΗΕ) είχε πει για την καθιέρωση της Παγκόσμιας Ημέρας Ραδιοφωνίας: «*Το ραδιόφωνο είναι ένα ισχυρό εργαλείο. Ακόμη και στον σημερινό κόσμο των ψηφιακών επικοινωνιών, το ραδιόφωνο φτάνει σε περισσότερους ανθρώπους από οποιαδήποτε άλλη πλατφόρμα ΜΜΕ. Παρέχει ζωτικής σημασίας πληροφορίες και ευαισθητοποιεί για σημαντικά θέματα. Και είναι μια προσωπική, διαδραστική πλατφόρμα όπου οι άνθρωποι μπορούν να εκφράσουν τις απόψεις τους, τις ανησυχίες τους και τα παράπονά τους. Το ραδιόφωνο μπορεί να δημιουργήσει μια κοινότητα. Για τα Ηνωμένα Έθνη, ειδικά για τις ειρηνευτικές επιχειρήσεις, το ραδιόφωνο είναι ένας ζωτικής σημασίας τρόπος ενημέρωσης, επανένταξης και ενδυνάμωσης των ανθρώπων που έχουν πληγεί από τον πόλεμο. Σε αυτήν την Παγκόσμια Ημέρα Ραδιοφώνου, ας αναγνωρίσουμε τη δύναμη του ραδιοφώνου για την προώθηση του διαλόγου, της ανοχής και της ειρήνης.*»

Ημέρα γιορτής για το μέσον που συντροφεύει εκατομμύρια ανθρώπους ανά τον κόσμο και ήδη διανύει τον δεύτερο αιώνα ύπαρξής του.

Ήταν 1906, παραμονή Χριστουγέννων, όταν ο Reginald Fessenden πραγματοποίησε την πρώτη ραδιοφωνική μετάδοση από το Brant Rock της Μασαχουσέτης. Έπαιξε την “Άγια νύχτα” και διάβασε απόσπασμα από τη Βίβλο. Ήταν τα πρώτα δειλά βήματα του ραδιοφώνου, ενός μέσου που γρήγορα εξελίχθηκε, εξαπλώθηκε κι έγινε αναπόσπαστο κομμάτι της καθημερινότητας των ανθρώπων.

Ένας από τους πρωτοπόρους της ελληνικής ραδιοφωνίας, ο Κώστας Πετρόπουλος, Καθηγητής Φυσικής στο Πανεπιστήμιο Αθηνών, ο οποίος στις αρχές της δεκαετίας του '20 επέδειξε ένα ολοκληρωμένο σύστημα ραδιοφωνικής λήψης στην Εταιρεία Φυσικών Επιστημών, χαρακτήριζε το ραδιόφωνο ως «εντελώς απρόβλεπτη εφαρμογή του ασυρμάτου ή της ραδιοφωνίας, όπως επεκράτησε να λέγεται η άνευ σύρματος μεταβίβασις ήχων». Μια απρόβλεπτη εφαρμογή που από τις πρώτες αναλογικές συχνότητες μέχρι τη σύγχρονη ψηφιακή εποχή, δεν έχασε την ουσία της: την αμεσότητά της στην απεύθυνση στο κοινό.

Στη μακρόχρονη πορεία του το ραδιόφωνο αντιμετώπισε σοβαρές υπαρξιακές προκλήσεις, όμως σ' αυτόν τον κόσμο που αλλάζει ραγδαία, κατάφερε να παραμείνει μια σταθερή αξία. Παρέμεινε ένα δημοφιλές μέσο

ενημέρωσης και ψυχαγωγίας, μια ζωντανή φωνή που γεφυρώνει αποστάσεις, μια συντροφιά που δίνει ρυθμό στην καθημερινότητά μας και δημιουργεί δεσμούς ανάμεσα στον παραγωγό και τον ακροατή. Η σχέση αυτή, θερμή και προσωπική, είναι η δύναμη του μέσου και συγκροτείται μέσα από μια επαναληπτική διαδικασία οικειοποίησης και δημιουργίας της «ακουστικής εικόνας».

Οι πιο βασικές προκλήσεις που αντιμετώπισε το ραδιόφωνο είναι:

α) Η εμφάνιση και η διάδοση της τηλεόρασης

β) Η στροφή του κοινού, ιδίως των νεότερων στα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης σε τέτοιο βαθμό ώστε ακόμα και το ραδιόφωνο, τα ερτζιανά στην κλασική τους μορφή να εμφανισθούν μεταλλαγμένα σε WEB RADIO.

Θεωρώ πως πρέπει να αναφερθώ σε ορισμένα ιστορικά γεγονότα από τη γέννηση του ραδιοφώνου έως σήμερα.

Η Αρχή του Ραδιοφώνου

Το ραδιόφωνο έχει τις ρίζες του στον 19ο αιώνα, όταν οι επιστήμονες άρχισαν να πειραματίζονται με την ασύρματη επικοινωνία.

Κατ' αρχάς ο Τζέιμς Κλαρκ Μάξγουελ προέβλεψε την ύπαρξη των ηλεκτρομαγνητικών κυμάτων, και αργότερα το 1887 ο Χάινριχ Χερτς επιβεβαίωσε την ύπαρξή τους. Ωστόσο, ήταν ο Ιταλός εφευρέτης Γουλιέλμο Μαρκόνι ο πρώτος που κατάφερε να στείλει ασύρματο σήμα το 1895, ανοίγοντας τον δρόμο για την ανάπτυξη του ραδιοφώνου.

Μέχρι τις αρχές του 20ού αιώνα, το ραδιόφωνο χρησιμοποιούνταν κυρίως για στρατιωτικούς και ναυτιλιακούς σκοπούς, ενώ η πρώτη εμπορική ραδιοφωνική εκπομπή πραγματοποιήθηκε το 1920 στις Ηνωμένες Πολιτείες.

Θέλω όμως έστω να αναφέρω μερικά θα έλεγα χαριτωμένα, αλλά με ιστορική σημασία γεγονότα:

- Το πρώτο ραδιοφωνικό σήμα: Όπως είπαμε ο Γουλιέλμο Μαρκόνι είναι ο εφευρέτης του ραδιοφώνου και έστειλε το πρώτο ασύρματο σήμα το 1895. Το μήνυμα ήταν... ένα απλό "S" σε κώδικα Morse!
- Το πρώτο τραγούδι που μεταδόθηκε: Το 1906, την παραμονή των Χριστουγέννων, ο Ρέτζιναλντ Φέσεντεν έκανε την πρώτη ραδιοφωνική εκπομπή με μουσική, παίζοντας βιολί και μεταδίδοντας το "Oh Holy Night".
- Ραδιόφωνο στο Διάστημα: Το 1965, οι αστροναύτες του Gemini 6 μετέδωσαν ένα μήνυμα στη Γη συνοδεία... χριστουγεννιάτικης μουσικής με φουσαρμόνικα και κουδουνάκια!
- Το ραδιόφωνο επιβιώνει τα πάντα: Σε πολλές χώρες, το ραδιόφωνο παραμένει το πιο αξιόπιστο μέσο ενημέρωσης, ειδικά σε περιόδους κρίσεων ή φυσικών καταστροφών.
- Το μεγαλύτερο ραδιοφωνικό σόου: Η εκπομπή "The Grand Ole Opry" μεταδίδεται από το 1925 και είναι το μακροβιότερο ραδιοφωνικό πρόγραμμα στον κόσμο!

«Αθήνα 9.84: Η Γέννηση της Ελεύθερης Ραδιοφωνίας»

Την Κυριακή 31 Μαΐου 1987, στη συχνότητα 98.4 FM, ξεκινούν οι ραδιοφωνικές εκπομπές του ιστορικού ΑΘΗΝΑ 9.84, του πρώτου ελεύθερου ραδιοφωνικού σταθμού στη χώρα μας, χωρίς να υπάρχει συγκεκριμένη κρατική άδεια. Ιδρυτής και εμπνευστής υπήρξε ο τότε δήμαρχος Μιλτιάδης Έβερτ και πρώτος Γενικός Διευθυντής ο συμφοιτητής και φίλος μου Γιάννης Τζαννετάκος.

Ο ΑΘΗΝΑ 9.84 συνεχίζει την πορεία του έως σήμερα πάντα ενημερωτικός, κοινωνικός, μουσικός, πολιτικός, πολιτισμικός και βασικά ουδέτερος με ότι αυτό σημαίνει.

Το ραδιόφωνο σαν επικοινωνιακό μέσο και όχι μόνον, δεν θα σταματήσει να είναι ο πιο πολύτιμος σύντροφος του ανθρώπου σε κάθε γωνιά της υφηλίου, όσο και αν η τεχνολογική και ηλεκτρονική εξέλιξη προοδεύει.

Το ραδιόφωνο θα είναι πάντα νέο, ακμαίο και κυρίως παρόν.

Η Παγκόσμια Ημέρα Ραδιοφώνου είναι μια γιορτή για τη μαγεία του ήχου, της συντροφιάς κάθε ανθρώπου και κυρίως του κατά περίπτωση μοναχικού.

Μάκης Ν. Φωκάς

Γενικός Γραμματέας του Φ. Σ. ΠΑΡΝΑΣΣΟΣ

Το ραδιόφωνο είναι το πολυπολιτισμικό εργαλείο που συντροφεύει τον άνθρωπο.